

KRIZOVÝ PLÁN

Základní škola, příspěvková organizace
Nádražní 134
Dolní Benešov

1. KRIZOVÝ PLÁN

Obsahuje postupy, které přesně řeší některé krizové situace, které ve škole mohou nastat. Určují **konkrétní odpovědnost jednotlivých zaměstnanců**. Definují intervenční, komunikační a bezpečnostní postupy a v neposlední řadě i následná preventivní opatření.

S jeho zněním jsou pracovníci seznámeni na začátku školního roku - zajistí **vedení školy**. Plán je umístěn **v ředitelně, ve sborovně na hlavní nástěnce prvního a druhého stupně**.

Všichni zaměstnanci školy podle tohoto plánu v případě postupují.

Krizový plán poskytuje odpovědi na tyto otázky:

- Kdo provádí první pomoc / intervenci/
- Kdo komu hlásí v systému školy
- Kdo kam zapíše
- Kdo informuje zákonné zástupce žáků
- Kdo a v kterých případech informuje Policii ČR, OSPOD
- Kdo a jak informuje rodiče ostatních žáků
- Kdo a jak informuje ostatní žáky školy
- Kdo a jak informuje zřizovatele, media

Krizový plán pro žáky s PAS

- Pro každého žáka, u kterého byla diagnostikována PAS, je vypracován asistentem pedagoga individuální krizový plán

1.1 Pracovní tým

- **Ředitel školy** – Mgr. Marie Sovíková
- **Zástupce ředitele** – Mgr. Leon Hahn
- **Výchovný poradce** – Mgr. Dagmar Charchutová
- **Metodik prevence** – Mgr. Libuše Widlová (2.stupeň)
Mgr. Alena Drastíková (1.stupeň)
- **Zdravotník školy** – Mgr. Libuše Widlová (2.stupeň)
Mgr. Alena Drastíková (1.stupeň)
- **Zodpovědné osoby na odloučených pracovištích:**
ZŠ Zábřeh – Mgr. Marie Adamíková
Školní družina – vedoucí vychovatelka

1.1.1 Výchovní poradce

- Volba povolání
- Rada při výchovném problému
- V odůvodněných případech přítomnost při jednání pedagoga s rodičem

1.1.2 Metodik prevence

- Organizace preventivních programů
- Poskytnout kontakt na odbornou pomoc – učitel, zákonný zástupce
- Rada při výchovném problému

V průběhu září - října daného školního roku je **povinností výchovného poradce a metodika prevence** navštívit všechny třídy druhého stupně a krátce dětem představit, kdy a s jakým problémem se na ně mohou děti obrátit.
První stupeň v této záležitosti ošetří **třídní učitelé**.

1.2 Přenos podnětů a jejich projednávání se zákonnými zástupci

1.2.1 Kontaktování zákonných zástupců

- *První kontakt s rodičem* – jednotné písemné pozvání (e-mail, žákovská knížka)

Vážení rodiče,

dostavte se, prosím, do školy ke konzultaci ohledně.....důvod.....

datum.....v.....hod.

Přítomnost Vašeho dítěte je nutná.

V případě nejasností nebo nevyhovujícímu termínu, kontaktujte mě e-mailem nebo telefonicky.

datum .....

Podpis.....

- *První kontakt s rodičem po telefonu*

- představení – Dobrý den, Základní škola, u telefonu - jméno

- oslovení, titul - použít 5. pád

- stručné představení situace

- domluva na datu a čase

V případě, že se rodič na sjednanou schůzku nedostaví, znovu využít všech prostředků, poskytnout lhůtu dvou týdnů a pak zaslat úřední dopis – informovat vedení, hlavičkový papír.

1.2.2 Vedení osobní schůzky

- představení, oslovení pozdrav
- řeč těla
- rozbíjení ledů
- podání ruky
- dohoda o cílech a programu schůzky
- stručné představení situace
- mluvit s rodiči jako s rovnocennými partnery
- vnímat rodiče jako experta, který nejlépe zná své dítě
- nevnímat každý dotaz či kritiku jako osobní útok
- zkusit si představit s jakými očekáváními a představami rodič do školy přichází
- provést zápis z jednání

1.2.3 Řešení konfliktních situací - učitel , zákonný zástupce, žák

- *Konflikt*

- je přirozená součást života
- je dynamický
- uvolňuje napětí
- je zdrojem změn
- zabraňuje stagnaci
- obsahuje konstruktivní prvky

- *Pocity při konfliktu*

- agrese, úzkost, strach, zlost, uvolnění, uspokojení, radost, aktivizace sil

- *Obecná pravidla pro jednání s rodičem - konflikt*

nezapomeň - rodič je učitelův partner

Nástroje:

- pozdravit
- oslovit – titul 5. pád
- nabídnout místo k sezení – rodič ne proti oknu, učitel ne za psacím
- stolem
- vymezit čas k jednání
- v případě nutnosti zajistit přítomnost třetí osoby – učitel, ředitel
- po spojce ale uvádět pouze pozitivní sdělení
- neskákat do řeči
- nepřijímat kritiku směřovanou na kolegy
- nezavazovat se k další práci navíc
- jednat partnersky
- provést zápis z jednání – viz příloha

1.2.4 Strategie partnerského jednání s rodiči:

- a) zdvořilostní přístup – aktivně naslouchat
respektovat rodičův pohled na věc i jeho pocity
souhlas, kdykoliv můžeš
mluvit v první osobě
- b) náhled
odmlčet se
vyrovnat se s rodičovským stylem jednání
získat čas
držet se svého cíle
- c) změna hry
používat proč ne, co kdyby
používat otevřené otázky
vyjednávat o způsobu jednání
varovat, ale nevyhrožovat
neutralizovat útoky - ředitel
- d) cesta k souhlasu
utvořit oponentovi ústupovou cestu,
usnadnit mu říct ano
využívat jeho myšlenky
dát možnost volby
nespěchat, zopakovat jeho slova
zapojit rodiče aktivně do řešení problému

1.2.5 Obecná pravidla pro jednání s žákem – konflikt

- zajistit bezpečné, neutrální prostředí
- pozitivní začátek
- respektovat vzájemnou osobní zónu
- jednat klidně
- nenechat se vyprovokovat k hrubému jednání
- neuhýbat očima, nezvedat obočí
- nedělat prudká gesta, fyzicky se nekontaktovat
- nechat dítě mluvit
- nepokládat otázky, aniž bys očekával odpověď
- používat asertivní techniky – obehnaná gramofonová deska, technika otevřených dveří
- učitel nemusí být vždy vítězem
- najít společné řešení
- opírat se o školní řád školy
- využít možnost přítomnosti třetí osoby
- pozor na konfrontaci

1.2.6 Shrnutí – optimální zvládnutí konfliktu

- neexistuje jedno správné řešení
- hledej různé alternativy
- konflikt řeš postupně
- předvídej důsledky navržených řešení
- řešení přináší zisky všem účastníkům
- je realistické, společné
- je přijatelné pro obě strany

1.3 Co dělat, když – intervence pedagoga

1.3.1 Absence

Nepřítomnost žáka ve škole omlouvají rodiče ze zdravotních či jiných vážných důvodů. Toto je nutné učinit do jednoho dne od začátku nepřítomnosti. Omluvit lze žáka telefonicky, on-line omluvenkou či e-mailem. Po návratu žáka do školy je nutná písemná omluvenka v žákovské knížce.

Předem známou nepřítomnost dítěte je nutno omluvit před jejím započtím. Po návratu nebude na takovou absenci brán zřetel a žák si doplní veškeré zameškané učivo či povinnosti. V odůvodněných případech a na základě písemné žádosti rodičů může uvolnit žáka na dva dny třídní učitel, na více dní ředitel školy.

Vyučující je povinen v každé vyučovací hodině zapsat chybějící žáky. Pokud dítě nebylo ve škole více než týden z důvodu nemoci, musí učitel respektovat žákovu absenci a poskytnout mu čas na získání všech studijních materiálů. Doba hájení dítěte se rovná polovině zameškaných dní. Pokud jede žák na dovolenou, absolvuje sportovní soustředění, zápasy, nebude na dobu hájení brán zřetel.

Způsob udělování výchovných prostředků:

<u>Neomluvené hodiny podle počtu</u>	1 - 2 hod	DTU
	11 - 18 hod	2.stupeň z chování
	nad 19 hod	3.stupeň z chování
<u>Svévolné opuštění školy</u>		
během vyučování -	DŘŠ	

Co dělat, když má žák neomluvenou absenci

Třídní učitel

- pozve prokazatelným způsobem (nejlépe doporučeným dopisem) zákonného zástupce žáka k pohovoru do školy a informuje ředitele **školy**
- upozorní zákonného zástupce žáka na povinnost stanovenou zákonem §22 odst. 3 č.561/2004

Sb. zákonní zástupci dětí a nezletilých žáků jsou povinni zajistit, aby dítě a žák docházel řádně do školy nebo školského zařízení

- §31 odst. 2 zákon č. 200/1990 Sb. – přestupku se dopustí ten, kdo zanedbává péči o povinnou školní docházku žáka, § 22 odst. 1 zákon č. 561/2004 Sb. – žáci i studenti jsou povinni řádně docházet do školy a školského zařízení a řádně se vzdělávat
- seznámí zákonného zástupce s možnými důsledky v případě nárůstu neomluvené absence
- udělí kázeňské opatření v souladu se školním řádem

Opakovaná neomluvená absence nad 5 hodin, neomluvená absence většího rozsahu

Třídní učitel

- informuje **ŘŠ, výchovného poradce a metodika prevence**

Ředitel školy

- pozve do školy prokazatelným způsobem – nejlépe doporučený dopis – zákonné zástupce do školy na výchovnou komisi
- dohodne se společně s výchovnou komisí na dalším postupu
- udělí kázeňské opatření v souladu se školním řádem

OSPOD – telefon: 595 020 305, 595 020 226

Metodický pokyn MŠMT č. j. 10 194/2002 – 14 k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví

1.3.2 Úraz

Drobný úraz

- Vyučující (dozor je-li přestávka) kontaktuje **zdravotníka školy**, který úraz ošetří
- **zdravotník** nahlásí úraz TU
- vyučující (dozor, je-li přestávka)zapiše úraz do knihy úrazů
- **zdravotník školy** informuje **vždy** zákonné zástupce žáka, domluví se na dalším postupu

Vážný úraz

- první pomoc při úrazu poskytne **pedagog přítomný ve výuce** (dozor je-li přestávka), zavolá (je-li nutné) záchrannou **službu** (155) a kontaktuje **zdravotníka školy**
- **zdravotník školy** nahlásí úraz třídnímu učiteli, řediteli školy

- **zdravotník školy** telefonicky informuje zákonného zástupce žáka
- **pedagog přítomný ve výuce** (dozor je-li přestávka) zapíše úraz do knihy úrazů - **kabinet výchovného poradce**
- **zdravotník školy** setrvá s dítětem až do příjezdu odborné pomoci
- nasvědčují-li zjištěné skutečnosti tomu, že v souvislosti s úrazem byl spáchán trestný čin nebo přestupek, nebo jedná-li se o smrtelný úraz, podá **ředitel školy** hlášení místně příslušnému útvaru **Policie ČR**
- **třídní učitel žáky seznámí** s událostí, provede opětovné poučení o bezpečnosti a ochraně zdraví, předcházení úrazům ú zapíše do ŽK a TK
- **média informuje ředitel školy**

1.3.3 Neznámá osoba ve škole

Zaměstnanec školy osloví neznámou osobu a odvede ji do kanceláře školy nebo za vyučujícím, kterého dotyčný hledá. Pokud skončí jednání, zaměstnanec školy vyprovodí návštěvu k vchodovým dveřím.

V případě jakéhokoliv **podezření ihned informovat ŘŠ.**

1.3.4 Policie ve škole

Po vstupu do školy se musí policista ohlásit u ŘŠ nebo jeho zástupce, musí se prokázat služebním průkazem, odznakem služby kriminální policie, stejnokrojem s identifikačním číslem. Musí jasně sdělit, proč přišel, co od nás potřebuje a na jakém základě. ŘŠ v případě pochybnosti o totožnosti policisty ověří informaci na jeho pracovišti

1.3.5 Výslech ve škole

ŘŠ informuje zákonného zástupce žáka, pokud tak již neučinila Policie ČR, má stejnou povinnost. V případech, kdy by mohlo být takovým oznámením mařeno další vyšetřování a po předchozí dohodě s odpovědným pracovníkem policie, vyrozumí škola zákonného zástupce bezprostředně po souhlasu policie. Sdělení v nevhodnou dobu by mohlo v některých případech ohrozit i bezpečnost dítěte, např. týrání nebo zneužívání v rodině, podpora trestné činnosti v rodině apod. zákonní zástupci nemusí být u „výslechu“ přítomni. Přítomni budou pouze tehdy, když k tomu budou policistou vyzváni.

Na žádost policie poskytne škola vhodnou místnost pro výslech. U žáků mladších 15 let je přítomnost třetí osoby nezbytná. U žáků starších 15 let není přítomnost třetí osoby nutná – záleží však na požadavku policie, povinnost vykonávat nad žákem dohled nám trvá, takže pokud chceme být u rozhovoru, tak by nám to měla policie umožnit.

O rozhovoru policisty s žákem vyhotoví dohlížející pedagog **zápis** s časovými údaji.

1.3.6 Alkohol ve škole

Prodej nebo podávání alkoholických nápojů osobám mladších 18 let je v ČR zakázáno. Zakázáno je rovněž osobám mladších 18 let alkohol nabízet nebo je v konzumaci nějak podporovat (§ 12 zákona č. 397/2005 Sb.). Školní řád jednoznačně vymezuje zákaz užívání návykových látek (alkohol, cigarety, OPL) ve škole, jejich nošení do školy a zákaz jejich užívání při všech činnostech souvisejících se školními aktivitami.

Žák je pod vlivem alkoholu (konzumuje ve škole nebo přišel do školy pod vlivem alkoholu) nebo je u něj alkohol nalezen

- **přítomný pedagog** (při vyučování, dozoru, akcích pořádaných školou) alkohol žákovi odebere a zajistí, aby nemohl v konzumaci pokračovat
- pokud je žák v ohrožení života nebo zdraví, poskytne mu pedagog první pomoc, případně zavolá záchrannou službu (155). Zabavenou tekutinu nepodrobuje žádnému testu ke zjištění její chemické struktury
- Ihned informuje **vedení školy** (předá alkohol jako důkaz), **třídního učitele, metodika prevence, výchovnou poradkyni**
- O nález sepiše stručný záznam, s vyjádřením žáka, u kterého byl alkohol nalezen, datum, místo, čas nález a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byl alkohol nalezen (nebo který jej odevzdal). **Je přítomen ředitel školy nebo jeho zástupce**
- **třídní učitel** vždy informuje zákonného zástupce. Pokud **žák není schopen pokračovat ve vyučování**, vyzve škola ihned zákonného zástupce, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole. Není-li zákonný zástupce k dispozici, vyrozumí škola **OSPOD – 595 020 305, 595 020 226** a vyčká pokynů
- V řešení postupuje škola podle školního řádu a uplatní sankce v něm stanovené
- provede opětovné seznámení žáků se školním řádem a sankcemi za alkohol v prostorách školy. Toto poučení zapíše do TK a ŽK
- svolá mimořádné třídní schůzky a seznámí rodiče se situací ve třídě a připomene zákaz prodeje, nabízení a užívání alkoholu osobám mladším 18-ti let, školní řád, sankce stanovené školním řádem.
- V závažných případech – věk, jednání se opakuje – vyrozumí **Oddělení sociální prevence - 595 020 226**
Policii ČR, dětského lékaře
- V případě prodeje alkoholu nezletilým vyrozumí **ředitel školy Policii ČR**

Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách školských zařízeních č. j. 21291/2010-28 www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny

1.3.7 Omamné a psychotropní látky – OPL (drogy)

Zakázaná je výroba, distribuce, šíření i přechovávání omamných i psychotropních látek – OPL -a to bez ohledu na věk žáka a prostředí, ve kterém by k tomuto docházelo (§187, §187a, §188, §188a zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon)

a) Konzumace OPL ve škole (žák je pod vlivem drog), nález OPL u žáka

Přítomný pedagog (při vyučování, dozoru)

- OPL žákovi odebere a zajistí, aby nemohl v konzumaci pokračovat. V případě, kdy je žák pod vlivem OPL do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoci 155 a policii ČR, pokud ji nevolala již dříve. Zabavenou látku škola nepodrobuje žádnému testu ke zjištění chemické struktury
- ihned informuje **vedení školy**, (předá návykovou látku jako důkaz – vloží ji do obálky, zalepí, datum a stvrdí svými podpisy), třídního **učitele**, **školního metodika**
- sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka, datum, místo, čas a jméno žáka, včetně toho, zda byly provedeny orientační testy na OPL, s jakým výsledkem. Zápis podepíše i žák. **Je přítomen ředitel školy nebo zástupkyně školy.**

Třídní učitel

- Vždy informuje zákonného zástupce. Pokud žák není schopný pokračovat ve výuce, vyzve škola ihned zákonného zástupce, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole. Není-li zákonný zástupce k dispozici, vyrozumí škola **OSPOD**
- Vyzve rodiče žáka k jednání se školou. Rodiče jsou seznámeni se všemi skutečnostmi případu, porušením školního řádu, návrhem výchovného opatření, který schválila a doporučila pedagogická rada. TU v řešení postupuje podle školního řádu a uplatní sankce v něm stanovené.
- Nutno **rozlišovat distributora od uživatele**. Uživatel je nebezpečný pouze sám sobě, distributor všem. **Distribuce je trestným činem (plně v kompetenci Policie ČR), užívání OPL je porušení školního řádu**
- Ve spolupráci s **metodikem prevence** na třídních schůzkách **rodiče seznámí** s účinky a příznaky užití návykových látek, jak se škola k případu postaví, jak se dál bude pracovat s rizikovou třídou v preventivní oblasti, rodiče jsou vybídnuti ke spolupráci. Jsou opět seznámeni s tím, že dítě pod vlivem OPL ve škole porušuje vnitřní řád školy, se sankcemi stanovenými školním řádem.
- Třídní učitelé provedou opětovné seznámení se školním řádem a sankcemi za OPL, žáci jsou obecnou formou seznámeni s případem a jsou upozorněni na distribuci OPL jako trestný čin (okamžitě hlášeno PČR), závažnost držení, přechovávání a užívání OPL a to nejen v areálu školy. Toto poučení zapíše do TK a ŽK

b) Distribuce OPL ve škole a jejím okolí

Distribuce OPL je trestným činem – volat Policii ČR

- **Nález NL v prostorách školy**
- látku nepodrobovat žádnému testu ke zjištění její chemické struktury
- o nález ihned uvědomit **vedení školy**
- za **přítomnosti dalšího pracovníka** školy vložit látku do obálky, napsat datum, čas, a místo nález. Obálku přelepit, opatřit razítkem školy a uschovat v trezoru školy.
- O nález vyrozumět **Policii ČR**, která provede identifikaci a zjištění podezřelé látky
- **Při podezření, že některý z žáků má nějakou OPL u sebe**

- zavolat **Policii ČR** (přestupek/trestný čin?), zkonzultovat s ní další postup a informovat zákonného zástupce žáka
- **žáka izolovat** od ostatních a do příjezdu PČR je nutné mít ho pod **dohledem**
- u žáka v žádném případě neprovádět osobní prohlídku nebo prohlídku jeho věcí
- **Při podezření, že se ve škole vyskytují a prodávají OPL**
- oznámit **vedení školy, metodiku prevence**
- zavolat Policii ČR – podezření ze spáchání trestného činu, šetření v kompetenci PČR
- **V okolí školy byl nalezen infekční materiál nebo OPL**– použité injekční stříkačky
- informovat **Policii ČR** (ředitel školy)
- TU informuje vhodným způsobem žáky, na třídních schůzkách zákonného zástupce

Základní rozdělení drog – příznaky – užívání -viz. Metodické doporučení 21 291/2010-28
www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny

1.3.8 Kouření

žák byl přistižen, jak kouří v areálu školy nebo byly u něj nalezeny tabákové výrobky

Ve vnějších i vnitřních prostorách školy je zakázáno kouřit (§8 odst. 1 písm. b) zákona č. 379/2005 Sb.) Platí pro všechny osoby.

Školní řád jednoznačně vymezuje zákaz užívání návykových látek (cigarety, alkohol, OPL) ve škole, jejich nošení do školy a zákaz jejich užívání při všech činnostech souvisejících se školními aktivitami.

Pedagog, který žáka přistihne při konzumaci tabákových výrobků v prostorách školy nebo při akcích pořádaných školou, vyzve žáka, aby kouření v prostorách školy zanechal, neboť je to zákonem zakázáno, zabaví tabákové výrobky, zajistí je jako případný důkaz a nahlásí tuto skutečnost TU.

Třídní učitel

- sepíše s žákem stručný záznam - (odkud, od koho má cigarety)
- informuje **vedení školy, metodika prevence** a předá jim zápis a tabákové výrobky
- informuje zákonného zástupce žáka
- postupuje dle školního řádu a uplatní sankce v něm stanovené
- provede opětovné seznámení žáků se školním řádem a sankcemi za kouření v prostorách školy. Toto poučení zapíše do TK a ŽK
- na společných třídních schůzkách připomene rodičům zákaz kouření v prostorách školy, školní řád a sankce stanovené školním řádem
- doporučí a koordinuje realizaci preventivního programu, požádá o spolupráci vyučující přírodopisu, výchovy ke zdraví,

1.3.9 Syndrom týraného dítěte - CAN

= jakákoliv forma týrání, zneužívání a zanedbávání dětí

- změny v chování dítěte, známky na těle dítěte, známky zanedbávání
- **u každého podezření musí být vždy informován ředitel školy!**
- **Pedagog přítomný ve výuce nebo třídní učitel**
- Všimne-li si známek týrání, zanedbávání dítěte (náhlé zhoršení prospěchu, apatie, pozdní příchody do školy, hematomy, potíže při sezení v lavici, dítě chodí do školy bez svačín, ani se nestravuje ve školní jídelně,...) navázat s dítětem kontakt, získat důvěru, z rozhovoru získat informaci. Je-li dítě nedůvěřivé, možno doporučit **linku bezpečí 116 111**
- rozhovor s žákem, spolužáky, rodiči (okomentování, ujasnění situace)
- sepíše s žákem stručný zápis
- **podezření na týrání – hlásit OSPOD (Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí)**
- **jistota, že byl spáchán trestný čin – hlásit Policii ČR (ředitel školy)**

Sexuální zneužívání

- **Dítě se učiteli svěří osobně**
- uvědomit si, že jde o velmi citlivou záležitost
- seznámit s tím co nejužší okruh dalších osob
- pokud se zneužívání dopouští rodič, není žádoucí informovat ho o tom, že se dítě svěřilo
- komunikovat s dítětem – podrobnější vyšetřování nechat na psychologovi a policii
- vhodně dítěti sdělit, že skutečnost musíte nahlásit policii
- ohlásit policii
- ocenit dítě, že za vámi přišlo a ujistit ho, že pro ně uděláte všechno, co je ve vašich silách
- jestli-že dítě nechce, abyste věc ohlásili, situaci konzultujte s odborníkem, ale přesto nahlásit policii
- **zjistím to ze školní ankety nebo dotazníku**
- navázat rozhovor, nechat dítě volně vyprávět – viz Výše
- **dozví se to od spolužáků nebo z jiných zdrojů**
- přesvědčit se, jestli tomu nasvědčuje i pozorování, s dítětem navázat rozhovor, nevyšetřovat, nepátrat. V případě pochybností oznámit na OSPOD
- **dítě je obětí sexuálního napadení cestou do školy a útočníkem je neznámá osoba**
- oznámit **vedení školy, TU, metodiku prevence**
- **ředitel školy nahlásí Policii ČR, TU zákonným zástupcům a ve spolupráci s metodikem prevence OSPOD**
- **TU provede zápis – citlivě – a opětovné poučení žáků o bezpečnosti při styku s cizími osobami**
- **TU svolá třídní schůzky a seznámí obecně s danou situací rodiče**

1.3.10 Krádeže

Žák je povinen případnou ztrátu či krádež nahlásit (TU) nebo učiteli přítomnému ve výuce) neprodleně.

- **přestupek** = je-li ukradena věc menší hodnoty do 5000,- bez použití násilí
- nad 5000,- nebo je-li použito násilí (i když hodnota věci je menší než 5000,-) = trestný čin
- **škola a školské zařízení není orgán činný v trestním řízení, takže nemůže nic vyšetřovat.** Pokusy o „vyšetřování“ ze strany školy, mohou nenapravitelně ovlivnit další vyšetřování Policie ČR.

Třídní učitel/ učitel přítomný ve výuce

- provede co nejpřesnější záznam – co-kdy-kde-jak-proč.....
- informuje **vedení školy, metodika prevence**
- předá zápis řediteli školy
- **vždy** hlásí rodičům poškozeného i rodičům zloděje (až po důkladném zjištění příčin)

Metodik prevence

- v případě, že se jedná o opakované jednání a výchovná a další opatření zvolená školou neměla žádný účinek – hlásí **OSPOD**

Ředitel školy

- Policii ČR hlásí v případě
- kdy je škoda vyšší než 5000,-, nikdo nejeví snahu o nápravu a škola není vlastními silami schopna dopomoci se takové nápravy. Musí se jednat o úmyslné zcizení, poškození nebo zničení věci
- jestliže o to žádá poškozený/á nebo jejich zákonní zástupci

1.3.11 Šikana

Jsou špatné vztahy ve třídě, ve škole a může ji spustit jakákoliv změna – příchod nového žáka do třídy, změna kolektivu dětí. Šikanování je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrožit nebo zastrašovat žáka případně skupinu žáků. Oběť se nemůže, nechce, neumí bránit. Útoky jsou opakované a cílené. Zahrnují ponižování, fyzické násilí, vydírání, poškozování věcí, slovní útoky v podobě nadávek, slovní ponižování, může mít i formu sexuálního obtěžování či zneužití.

S Krizovým plánem **Šikanování** jsou vždy na začátku školního roku **prokazatelně seznámeni vyučující, žáci a jejich zákonní zástupci.** - zápis do TK, ŽK. Žáci mají možnost obrátit se na **kteréhokoliv vyučujícího** a ten je **povinen** se daným problémem dále pracovat.

Stadia šikanování

- **1. stadium ostrakismus** – intriky, legrace, málo viditelná, oběť utíká o přestávkách do nižších ročníků, kde je v bezpečí – může trvat několik let, ale i pár dnů
- **2. stadium fyzická agrese a manipulace** – útoky na majetek, psychická manipulace, pokud se oběť svěří rodičům, ti to většinou bagatelizují – to jsem také zažil a podívej se, kam jsem to dnes dotáhl. Učitelé většinou oběť označují slovním spojením – ona/on je divná/ý, vymyká se normě třídy. Samotná oběť chce na sebe upozornit – somatické obtíže - teplota, zvracení, krátkodobá častá absence
- **3. stadium vytvoření jádra** – v kolektivu platí heslo – kdo nejde s námi, jde proti nám, jádro určuje pravidla třídy, šikana v tomto stadiu je viditelná pro učitele i pro rodiče, kteří chtějí nepříjemnou situaci řešit. Oběť vyhledává o přestávkách přítomnost pedagoga, zůstává dlouho ve škole, ráno je brzy ve škole. Toto stádium je velmi hlučné.
- **4. stadium přijetí normy** – pokud dojde šikana do této etapy, pak na celé čáře selhal pedagogický sbor. Na šikaně se podílí celá třída, mění se role agresora a oběti. Hlavního agresora daná situace začne bavit, těší se do školy. Používá slovník nadřazenosti – my jsme elita, oběť se stává závislou na šikaně. Hlavní oběť volá o pomoc, chce být vidět, pro pedagogy se může zdát být drzá
- **5. stadium totalita – dokonalá šikana** – velmi vzácná, učitel nic nezmuže, agresor řídí třídu a oběť miluje svého agresora, dokonce může sedět v jedné lavici agresor a oběť. Z pohledu učitele, vše se v dobré obrátilo, z pohledu agresora, musím mít oběť blízko sebe, abych mohl ukázat svou nadřazenost a ubližovat

Řešení šikany

pokud dostane vyučující informaci o šikanování, musí začít vždy řešit. Danou skutečnost oznámí ihned řediteli školy, metodiku prevence , třídnímu učiteli.

Postup řešení – 1. stadium – škola řeší vlastními silami

- konfrontovat své pozorování s dalšími kolegy, odhad závažnosti onemocnění skupiny
- Za přítomnosti dalšího pedagoga vyslechnout více nezaujatých svědků, popřípadě konfrontovat svědky mezi sebou
- Je důležité získat odpovědi na tyto otázky
- **Kdo je obětí**, popřípadě kolik je obětí
- **Kdo je agresorem**, kolik agresorů je. Kdo z nich je iniciátorem, kdo aktivní účastník šikanování a kdo je obětí i agresorem
- **Co, kdy, kde a jak dělali agresoři obětem**
- K jak závažným agresivním a manipulativním projevům došlo
- **Jak dlouho šikana trvá**
- Spojit se s rodiči případné oběti, konzultovat výskyt nepřímých znaků šikany – hovořit spíše o nezdravých vztazích ve třídě
- Vyslechnout oběť- citlivě, diskrétně, zaručit bezpečí. **Nikdy neřešit problém před celou třídou**
- Zajistit ochranu oběti šikany
- Teprve nyní vyslechnout agresory

- **Nikdy konfrontace obětí a agresorů**
- Vytipovat nejslabší článek, dovést je k přiznání či vzájemnému obviňování
- Oznámit rodičům agresora a uskutečnit výchovný pohovor s agresorem a jeho rodiči, výchovná komise
- Třídní hodina – oznámení s potrestání agresora
- Rozhovor s rodiči oběti, nabídnutí odborné pomoci
- Třídní schůzka
- Práce s celou třídou, monitorování

Pokročilá šikana – 2. - 5. stadium

Škola potřebuje pomoc z venku a je nezbytná součinnost se specializovanými institucemi (PPP, středisko výchovné péče, OSPOD) a policie ČR

První (alarmující) kroky pomoci

1. zvládnutí vlastního šoku – bleskový odhad závažnosti a formy šikany
2. bezprostřední záchrana oběti, zastavení skupinového násilí
3. zalarmování pedagogů na poschodí a informování vedení školy
4. zabránění domluvě na křivé skupinové výpovědi
5. pokračující pomoc oběti (přivolání lékaře)
6. oznámení na policii, paralelně – navázání kontaktu na specialistu na šikanování (OMP – Šimečková), informace rodičů
7. vyčkat na rady odborníka
8. požádat vedení školy o svolání výchovné komise (vedení školy, VP, TU, metodik prevence). Ta se na základě shromážděných informací posoudí, zda se jedná o šikanu a jaký stupeň její závažnosti, navrhne další postup vůči obětem i agresorům i třídě jako celku. Potrestání agresorů je individuální, závisí na věku, intenzitě šikany a na tom, zda se jedná o první případ či recidivu.
9. **Individuálně** pozvat **rodiče agresorů**. Seznámit je se situací, sdělit jim navrhovaná opatření (zdůraznit možnost nápravy) a požádat je o spolupráci. Pokud odmítají, zvážit oznámení na Policii ČR.
10. **Individuálně** pozvat **rodiče obětí** šikany. Seznámit je se situací, domluvit se na opatřeních (terapie, osobnostní výcvik, ...)
11. rozebrat situaci ve třídě (vynechat citlivé detaily) vysvětlit nebezpečí a důsledky šikany, oznámit potrestání viníků. Třídu i nadále pozorně sledovat,

Výchovná opatření

- dále pracovat s agresorem (jeho náhled na vlastní chování, motivy, rodinné prostředí). v případě potřeby mu zprostředkovat péči PPP, střediska výchovné péče nebo jiných odborníků
- pro potrestání agresorů lze užít běžná výchovná opatření (NTU, DTÚ, DŘŠ, snížená známka z chování či převedení na jinou školu)
- pro nápravu situace ve skupině je potřeba pracovat s celým třídním kolektivem. Je nezbytné se vypořádat i s traumaty těch, kteří přihlíželi, ale nezasáhli. (mlčící většina)
- Dojde-li k závažnějšímu případu šikanování nebo při podezření, že šikanování naplnilo skutkovou podstatu trestného činu (provinění), ředitel školy oznámí tuto skutečnost **Policii ČR**.

1.3.12 Kyberšikana

- **zneužití ICT, zejména pak mobilních telefonů a internetu k takovým činnostem, které mají někoho záměrně ohrozit, ublížit mu**
- úmyslné chování, kdy je oběť napadána útočníkem nebo útočníky, povaha a provedení toků pak určuje její závažnost
- často bývá doplňkem přímé či nepřímé šikany. Je tedy důležité při řešení prověřit případné souvislosti s klasickou šikanou. Pokud probíhá klasická šikana) př. Nadávky, ponižování), je nutné zjistit situaci oběti v kyberprostoru (mobil, profil, chat, ...) a naopak.
- Může se jednat o neustálé prozvánění, zasílání vulgárních, vyhrožujících sms, nebo e-mailů, o publikování lží a pomluv na sociálních sítích, rozesílání fotografií nebo videí s ponižujícím obsahem
- obětí nebývají jen děti, ale i učitelé

Kyberšikana ve škole

Kdy se kyberšikana má řešit?

1. pohled odborníků – kyberšikanou se škola bude zabývat, jestliže proběhla během vyučování a týká se žáka školy
  2. pohled odborníků – kyberšikanou se zabýváme vždy, neboť se jedná o nezdravé vztahy ve třídě, škole a úzce souvisí s klasickou šikanou
- dozví-li se vyučující nebo žák o kyberšikaně, kontaktuje **vedení školy, metodika prevence**, který bude situaci řešit ve spolupráci s IT

Rady pro žáky

- **ukonči komunikaci**
- **blokuj útočníka** – zamez útočnickovi přístup o k tvému účtu nebo telefonnímu číslu, nástroji či službě, pomocí které své toky organizuje (kontaktuj poskytovatele služby)
- **oznam útok, porad' se s někým blízkým, vyhledej pomoc** – svěř se osobě. Pro uchování důkazů oslov někoho, kdo má vyšší IT gramotnost. Kontaktuj školu a specializovaná pracoviště (PPP, policii, SVP, psychologa)
- **uschovej důkazy** – uschovej a vystopuj veškeré důkazy kyberšikany (sms, e-mail, zprávy z chatu, uložte www.stránky a pod). Na základě těchto důkazů může být proti útočnickovi zahájeno vyšetřování

Postup pro učitele

- zajistit ochranu oběti
- kontaktovat operátora mobilní sítě nebo zřizovatele www. stránek, profilu aj.
- Zajištění postupných důkazů s podporou IT kolegy. Důkladné vyšetření, získat konečné stanovisko všech zainteresovaných institucí (PCR, ...) a dalších subjektů
- požádat o odbornou pomoc, zajistit si podporu a pomoc externího pracovníka (IT expert,

- PPP, policie). Kontaktovat a spolupracovat s MySpace, Facebookem nebo jakýmkoli jiným webovým prostředím, kde ke kyberšikaně došlo
- zvolit takové opatření a řešení, které je odpovídající závažnosti prohřešku a důsledkům, které agresor způsobil

Třídní učitel

- **Ve spolupráci s metodikem prevence** informuje **zákonného zástupce oběti i agresora** a vyzve je k jednání se školou. Postup a sdělování informací jsou stejné jako u klasické šikany. Poučí rodiče – mohou kontaktovat Policii ČR, OSPOD, PPP, právní zástupce aj.
- Rodiče jsou seznámeni se všemi skutečnostmi případu, porušením řádu školy, návrhem výchovného opatření, který schválila a doporučila pedagogická rada. Ta v řešení postupuje podle školního řádu a uplatní sankce v něm stanovené.
- Zapiše skutečnost do Evidence RPCH
- na mimořádných třídních schůzkách **seznámí ostatní rodiče s případem včetně řešení a potrestání agresora**
- Doporučí rodičům žáků (oběti i agresora) specializovanou pomoc odborníků
- doporučí zavedení a koordinuje realizaci vhodného preventivního programu k dané problematice – **metodik prevence**

Ředitel školy

- pokud má **škola jistotu, že byl spáchán trestný čin** – vyrozumí Policii ČR

1.3.13 Shrnutí řešení rizikových projevů chování

- **všímej si každého dítěte**
- **pokud je u dítěte ohroženo jeho zdraví, kontaktuj školního zdravotníka, rodiče, případně zajisti sám odbornou pomoc**
- **vše ihned oznam řediteli, školní psycholožce, výchovnému poradci, školnímu preventistovi, třídnímu učiteli**
- **nejsi terapeut ani vyšetřovatel**
- **nepouštěj se do řešení problému, o kterém dopředu víš, že ho nezvládneš**
- **s rodiči jednej partnersky, nabídni jim odbornou pomoc**
- **spolupracuj s OSPODem Policií ČR, PPP**
- **ke každému případu přistupuj individuálně**
- **na veřejnosti nemluv o problémech školy, nejmenuj**
- **při řešení krizových situací zapoj hlavu, dané postupy jsou pouze doporučeným návodem**

1.4 Příloha

1.4.1 Kontakty na odborníky

Kurátorka pro mládež - Bc. Judita Stočková
- stockova@hlucin.cz, 595 020 305
- výchovné problémy a trestná činnost dětí a mládeže
- přednášková činnost

Sociální péče a sociální prevence - Mgr. Bc. Anna Kačmařová
- kacmarova@hlucin.cz, 595 020 226
- romská a protidrogová problematika,
- prevence kriminality, sociální práce s klienty

Státní zastupitelství, lidická 23, Opava

Státní zástupkyně - JUDr. Yveta Mališková
- 737 774 792

Probační a mediační služba, Olomoucká 8/14, Opava

Probační úředník - Mgr. Dušan Beyer
- dbeyer@pms.justice.cz
- 734 362 939, 553 650 651, 553 650 439

Policie ČR – skupina tisku a prevence, Tyršova 26, Opava, Hrnčířská 22

Skupina tisku a prevence - Npor. Bc. René Černožský
- 974 737 209
- Nprap. Bc. Pavla Welnová
- 974 737 208
- poradenství k trestné činnosti dětí a mládeže,
trestní odpovědnost mládeže, preventivní
programy, dopravní výchova

PPP, Rybí trh 7-8, Opava

Okresní metodik prevence - Mgr. Lucie Šimečková
simeckova@pppopava.cz
- 733 164 832
- metodické vedení škol, preventivní a intervenční
- programy, přednášky aj.

Kliničtí psychologové

- PhDr. A. Strossová – 553 713 523
- PhDr. I. Holubová - 552 301 561
- PhDr. H. Khulová - 553 623 791

- pokud není doporučení pediatra, platba hotově

Dětské a dorostové psychiatrické ambulance

MUDr. A. Skřontová – 553 711 881

- poskytování akutní a dlouhodobé psychiatrické péče pro děti a dorost do 19 let

MUDr. J. Matýs – 596 768 656

- poskytování psychiatrické péče pro děti

Krajský metodik prevence

Mgr. Andrea Matějková – 595 622 337

andrea.matejkova@kr-moravskoslezsky.cz

- krajský referent pro prevenci rizikových projevů chování

Bezplatné telefonní linky

- Linka bezpečí – 116 111 – nonstop

- pro děti, mládež a studující do 26 let, volat se dá z mobilního telefonu i pevné linky zdarma pokud si děti nevědí rady, něčeho se bojí, mají pocit, že jim rodiče nerozumí, je jim ubližováno, mají pocit, že nic nezvládají. Problém se může týkat rodiny, kamarádů, první lásky. Anonymní.

- Linka ztracené dítě – 116 000 – nonstop

- pro děti, mládež, dospělé. Volání z mobilu a pevné linky zdarma. Pomoc při porušování či ohrožení práv dítěte. V situacích ztráty, útěku, pohřešování, sex, zneužívání, šikana

- Linka první psychické pomoci – 116 123

- pomoc lidem v akutní krizi, zvažují sebevraždu, dlouhodobý stres, potřebují srovnat myšlenky, děje se s nimi něco zlého

Odkazy na webové stránky organizací, které se zabývají prevencí Rizikových projevů chování

www.renarkon.cz

www.prevence.cz

www.sananin.cz

www.prevcentrum.cz

www.drnespor.eu

www.anabell.cz

www.prevence-info.cz

www.drogy-info.cz

www.modernijenekourit.cz

www.adiktologie.cz

www.e-bezpeci.cz

www.bezpecne-online.cz

www.protisikane.cz

www.minimalizacesikany.cz

www.e-nebezpeci.cz

V Dolním Benešově, 29.8.2018

vypracovala:Mgr.Libuše Widlová
školní metodik prevence